3e Jaargang No. 14 Zaterdag 1 Januari 1910

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13 Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Het eerst noodige. — Durven. — Troelstra en het historisch materialisme. — De taktiek der vakbeweging. — Dooddrukkende leugens. — Onze taak. — Inktkoelies. — Brieven aan Twentsche arbeiders. III. — Parlementaire Kroniek. — Van de Afdeelingen. — Ingezonden. — Korrespondentie. — Advertentiën.

Van de Administratie.

De postkwitanties voor het 2e kwartaal zijn verzonden. Men legge het geld gereed (*f* 0.45).

Het eerst noodige.

Het voornaamste wat de arbeiders bij sterke organisatie noodig hebben in hun strijd, politiek of economisch, is scherp socialistisch inzicht. Zelfs een omvangrijke organisatie zonder dat inzicht, staat vrijwel machteloos.

't Ontbreken van dit scherp socialistisch inzicht voert bij den politieken strijd tot vertrouwen op schijnbeloften van burgerlijke zijde en tot samenwerking met wat zich noemt burgerlijke democratie. 't Brengt den arbeiders bittere teleurstelling wat betreft de lotsverbeteringen waarop ze hopen, want ze zullen natuurlijk bedrogen worden door de burger democraten, die geen ander doel hebben, dan met schoonschijnende beloften de arbeiders van den weg van strijd af te lokken. Wat erger is — de arbeiders zullen gedurende langen tijd dood zijn voor het socialisme; in hun vertrouwen op de hulp der heerschende klassen zullen zij noodzakelijk verliezen het besef, door strijd van arbeidersklasse tegen bezittersklasse het Socialisme te moeten veroveren; de overheersching van 't kapitaal zal worden bevestigd door de verslapping en de achteruitgang van 't socialisme onder de arbeiders.

Dit droevig tijdperk gaan we in Nederland tegemoet, waar de arbeiders zich op dien weg laten meesleepen door de S. D. A. P. Of zal het de S. D. P. gelukken, vóór de Nederlandersche arbeiders geheel in 't moeras van zoet vertrouwen op burgerlijke democraten vastzitten, hen tot luisteren en nadenken te brengen en tot terugkeer te bewegen op den weg van onverzoenlijken klassestrijd tegen de *gansche* bezittende klasse, naar het Socialisme?

* * *

't Gebrek aan socialistisch inzicht, voert in de vakbeweging eveneens tot onvastheid en wankeling in 't optreden tegen de patroonsklasse, ter verovering van de directe verbeteringen van loonsverhooging, verkorting van arbeidstijd enz.

De vakvereenigingsleden moeten noodzakelijk hebben het besef der onverzoenlijke tegenstelling van belangen tusschen patroons en arbeidersklasse. Zij moeten weten, nicts, totaal niets te kunnen verwachten van „gevoel voor recht en billijkheid" bij de patroons. Zij moeten diep doordrongen zijn van 't besef, dat alleen machtsvorming met de wil, die macht in scherpe strijd aan te wenden, in staat is iets af te dwingen van de patroons. Zij moeten niets, meer in zich hebben van de opvatting van den patroon als den edelaardigen werk- en brood*gever*, wien men eenigen dank schuldig is voor zijn bestaan. Zij moeten in den patroon niets zien dan wat hij is, den uitzuiger, wiens belang en streven geen ander is dan uit den arbeider zooveel mogelijk winst voor zich te persen. Zij hebben de gansche klasse van bezitters te beschouwen als een aaneengesloten leger van doodsvijanden, die hun meer of minder rijk bestaan bouwen op de armoede van het door hun uitgezogen arbeidersvolk.

Zij moeten in een woord overtuigde socialisten zijn.

Dit zal hun leeren vertrouwen enkel op eigen kracht, hen wapenen tegen verleiding door schijnheilige vriendelijkheid van patroonszijde; het zal hen, verlost van eenige gedachte van verplichting of dank jegens den patroon, onverzettelijk tegenover hem doen staan als den aartsvijand; het zal hem geven de moed, 't volhardingsvermogen en de opofferingsgezindheid, noodig voor de overwinning.

Uit de rijen van hen, die 't socialistisch inzicht missen komen zij, die loopen in de vallen door de patroons opengezet, komen de zwakke broeders, komen de lafaards, de onderkruipers.

Dit socialistisch inzicht nu, wordt onder de leden der vakvereenigingen veel te veel gemist; ja niet zelden opzettelijk uit de vakvereeniging geweerd, zelfs door menschen, die meenen, sociaaldemocraat te zijn. De vakvereeniging heeft met socialisme niets te maken, zeggen deze wijze mannen, de vakvereeniging moet neutraal zijn, om alle arbeiders te kunnen omvatten. Alsof de christelijke en andere, van 't socialisme afkeerige, arbeiders door deze neutraalverklaring komen zullen, en nog erger — alsof een massa, zorgvuldig voor socialistischen invloed bewaard gebleven, niet de grootste strijdkracht ontnomen wordt.

Een klaar voorbeeld geeft het verloop van de typografenstaking in de stad mijner inwoning. Gelijk men weet is de typografenorganisatie een dergeren, die 't zorgvuldigst „neutraal" worden gehouden.

In de eerste plaats bleven vrij velen aan 't werk, waren zoo geheel verstoken van elk gevoel van verzet van uitgezogene tegenover uitzuiger, dat ze zich met bedden en al nacht en dag in de werkplaats lieten opsluiten als vee.

Onder hen de 2e secretaris van de organisatie, die onder 't binnen gaan zijn postende makkers toeriep: „Eerlijk duurt het largst", daarmee zeker bedoelende, dat hij 't contract niet verbreken wilde.

De man had zeker geleerd, dat het „Jezuïten" of „Indianen" moraal is, wanneer men zijn woord breekt tegenover den vijand zijner klasse.

Verder herhaalde conferenties, waarbij naar de verklaring van een ander bestuurslid, lid van de S. D. A. P. duchtig gewerkt was *„op 't gevoel van de patroons"* alsof deze daaruit iets anders zouden halen dan een welkom bewijs van de zwakte der arbeiders, die als smeekelingen kwamen in plaats van als strijdbare vijanden.

't Slot na slappe strijd van 5 dagen, een opheffing der staking met achterlating van 17 ontslagenen en zeer weinig kans op eenig voordeel.

En na afloop houdt nog een 3e bestuurder, ook al lid van de S. D. A. P. vol, dat de vakbeweging met socialisme niets te maken heeft.

't Is voorwaar geen wonder, dat organisaties, zoo weinig doortrokken van echt socialistischen geest, in den strijd tegen de patroons de zwaksten blijken.

Aan dergelijke voorbeelden wordt het duidelijk, hoe noodzakelijk de vakvereenigingen voor succes in den gewonen strijd voor meer loon enz. het socialisme behoeven als begeesterende kracht. Hoe veel te meer dan in 't belang van de andere taak die de vakbeweging steeds meer krijgt: actief optreden in den politieken strijd, ter verkrijging van 't Algemeen Kiesrecht enz.

* * *

„De arbeiders zijn gelijk het vee, zij moeten gedreven worden" zei eens een intellectueel revisionist tegen ons, daarmee bedoelende, dat de arbeiders niet in staat waren, en daaraan ook geen behoefte hadden, de socialistische leer in groote trekken zich eigen te maken. 't Was voldoende als de leiders dat inzicht hadden; die konden de arbeiders dan wel op 't goede pad voortdrijven.

We zien wat ervan terecht komt in den politieken strijd, als de arbeiders werkelijk van 't socialisme zoo goed als niets weten, zooals dat in ons land door de slechte zorgen van de S. D. A. P. voor de socialistische opvoeding der arbeiders, het geval is.

De arbeiders worden door de leiders gedreven op het pad van samenwerking met burgerlijke groepen, ver van het socialisme.

En de vakbeweging zonder socialistisch inzicht bij de leden, mist alle kracht en pit en is zelfs niet in staat, de gewone strijd voor meer loon enz. met kracht te voeren tot een goed einde.

Aan de S. D. P. de taak, met onwankelbare volharding, welke de geestdrift voor het socialisme haar schenkt, dat socialistische inzicht onder de arbeiders te verbreiden.

ST.

Durven.

«Wie zijn leven zal willen verliezen, die zal het behouden.»

De beteekenis der marxistische critiek op de revisionistische taktiek wordt wel eens opgevat als een verwijt, dat deze *opzettelijk* het socialisme tegenwerkt en de bezittende klasse helpt tegen de arbeiders. Die het zóó opvatten, zijn natuurlijk hevig verontwaardigd over die critiek. In hun oor klinkt ze als het verwijt van bewust bedrog, als de gruwelijkst denkbare huichelarij, om door den schijn van arbeidersgezindheid des te zekerder de belangen der bezittende klasse te kunnen behartigen; een geheime steun der revisionistische arbeiders verleend aan de bezittende klasse.

Nietwaar, dat is iets ondenkbaars; zulk een gedachte is de zotheid zelve, de bedillers, in wier hoofden die gedachte uitgebroeid is, de marxisten, zijn dwazen.

Tegenover die verkeerde veronderstelling willen wij nu aantoonen, dat ons verwijt een heel andere inhoud heeft, n.l. dat het revisionisme den strijd voor het socialisme niet *durft*.

Als een axioma mogen wij wel vaststellen, dat geen enkele arbeider, de revisionistische zoomin als de marxistische, de belangen der bezittende klasse boven die zijner eigen klasse stelt. Een communistische samenleving zou, ware ze te stichten, door alle arbeiders gaarne worden aanvaard. Ja,, hoe vreemd het ook schijnt, we kunnen nog wel een stap verder gaan en zeggen, dat die samenleving, werd ze gekend als eene, waarin de oorzaken der maatschappelijke ellende zouden zijn weggenomen, zelfs door de bourgeoisie de voorkeur zou worden gegeven boven de kapitalistische.

Wanneer, zooals o. a. de Blijde-Wereld-menschen meenen, allen, die het met dat doel eens zijn, reeds sociaal democraten waren, — dan mochten we met hen de blijde verwachting deelen, dat door voldoende prediking de gansche menschheid zich onder de roode vaan zou scharen en zonder klassenstrijd aan het kapitalisme een einde en van een socialistische samenleving een begin te maken zou zijn.

Maar de arbeiders weten het van de bezittende klasse wel beter! Deze zal het kapitalisme tot het uiterste verdedigen en zich verzetten tegen elke poging der arbeiders om het socialisme nader te brengen. Zij weet drommels goed, dat een socialistische maatschappij niet in een kapitalistische maatschappij kan ingroeien. Haar klasse-instinct zegt haar, dat er geen socialisme zal zijn, vóór het kapitalisme vernietigd is.

Wie wat wil winnen, die moet *durven*. Durven, d. w. z. die moet iets *wagen*. Maar de bezittende klasse waagt het er niet op, haar wezenlijk bestaan van bevoorrechte, van alles bezittende klasse prijs te geven, voor een nog niet wezenlijke en derhalve onzekere toekomst.

Wie wat wil winnen, die moet *durven*. Durven, d. w. z. die moet iets *wagen*. En durven de arbeiders dat wel? Hoort! «Arbeiders, gij hebt niets te verliezen dan uw ketenen, en gij hebt een wereld te winnen!»

Wat een overdrijving toch van die man, die dat gezegd heeft, van die Marx! — Net Wijnkoop!

Niets eraan te wagen, nota bene, dan ketenen! Hoe komt de man ertoe? Wij hooren dat tegenwoordig wel

anders. Een heeleboel is er te verliezen, of liever gezegd: te verspelen. De soc. fractie is in de kamer, om er voor te waken, dat er geen dingen verspeeld worden, zooals: de gunst van vrijzinnigen, die algemeen kiesrecht beloven en sociale hervormingen, en die je aan kamerzetels helpen! Je moet ze wel «niet verder vertrouwen, dan je ze ziet» *), maar toch hun gunst niet verspelen! Licht, dat er wat op overschiet voor de arbeiders.

De S. D. A. P. verlangt ook wel hartelijk naar verlossing uit de loonslavernij, maar — *durft niet aan de vernietiging van al die verwachtingen, die hen afhouden van dezen wezenlijken strijd.* Zij waagt er de kleine kansen op eenige lotsverbetering niet aan. Met andere woorden: Zij durft den strijd niet aan. En waarom wagen de Nederl. arbeiders er de kleine kansen op eenige lotverbetering niet aan? Omdat de politiek van Troelstra c. s. de hoop op het slagen van die kansen, *tegen alle bittere ervaringen en teleurstellingeu in*, wakker houdt.

Zeker, dat is de onmiddellijke oorzaak! Maar de oorzaak *daarvan*, de dieper liggende oorzaak is deze, dat de arbeiders der S. D. A. P. het geloof in het socialisme, in de overwinning der arbeidersklasse op de bezittende klasse, ontnomen is. Nu en dan verschijnt een socialistische samenleving nog wel eens als een fata morgana voor hun verbeelding, b. v. wanneer in een reuzenvergadering het strijdlied klinkt, maar dat de socialistische maatschappij volgen moet op de kapitalistische als de dag van morgen op dien van heden, die kennis wordt òf als theorie, grauwe theorie verdacht gemaakt, òf hun onthouden. Het socialisme is voor de S. D. A. P. wat de hemel is voor de Christenen. Zij verlangen er wel naar en gelooven er voor alle securiteit wel aan ook, maar zij ziet het niet met zekerheid komen.

Vierkant daar tegenover staat onze jonge partij, die elke week den arbeiders laat zien, dat het aantal arbeiders snel wast, de bestaanszekerheid in de kleinere onafhankelijke bedrijven snel afneemt, de resultaten der best georganiseerde vakactie nauwelijks opwegen tegen de stijgende prijzen van de levensmiddelen en de toenemende intensiteit van den arbeid en zoo goed als niets uitricht tegen de vreeselijkste maar noodzakelijke gevolgen van het kapitalistisch stelsel: de werkloosheid, dat, met één woord, de klassentegenstelligen zich verscherpen, het kapitalisme haar ondergang tegemoet snelt en «het socialisme nadert met razenden vaart». Luid roept zij:

«Hoort, hoort het socialisme komt!»

Wie wat wil winnen, moet durven. Durven, d. w. z. die moet wat wagen.

Welnu, onze mannen tarten de S. D. A. P., hun deze dingen te bestrijden. Maar haar beste woordvoerders *durven* dat niet, komen, in plaats van op onze argumenten in te gaan, met persoonlijke, kleine dingen, met flauwe verdachtmakingen. Zij durven het niet, d. w. z. *zij wagen er hun reputatie van practische kennis en juist inzicht niet aan.* Dat zijn óók ketenen waarmee de arbeiders gebonden gehouden worden. Maar die zij er aan zullen moeten wagen, want er is een wereld te winnen!

A. JAGER.

*) Troelstra in z'n Kerstrede.

Troelstra en het historisch-materialisme.

> Zoodra *ik*, in 1901 en 1902, inzag, dat zich in onze Partij een opvatting begon te openbaren, die haar van een organisatie der arbeiders in den klassenstrijd zou maken tot een intellectualistisch klubje belijders en beoefenaars eener nieuwe filosofie, heb ik het mijn taak gerekend daartegen op te komen.

Toen een minderheid in de S. D. A. P. zich in 't jaar 1901 verzette tegen het streven van de kamerfractie en de vertegenwoordigers van het kleinburgerlijk en kleinboersch volks-socialisme, om de taktiek der S. D. A. P. te doen afwijken van de internationale *proletarische* taktiek, welk streven zich onmiddellijk met alle kracht openbaarde, toen het liberale bewind gevallen en de clericale meerderheid aan de regeering was gekomen, en zich vooral richtte op de taktiek der S. D. A. P. in zake de bizondere school, nam Mr. Troelstra natuurlijk de leiding van die elementen der meerderheid.

Uitvoeriger hebben wij die historie van de S. D. A. P., het keerpunt in de geschiedenis dier partij, indertijd geschetst in een serie artikelen, verschenen in *De Tribune*, nadat *onze* partij was opgericht.

Mr. Troelstra verdedigde die zwenking van de S. D. A. P., welke een afzwenking van de internationale arbeiderspolitiek beteekende, op gronden, waaruit zijn volkomen gebrek aan inzicht in de proletarische maatschappij-beschouwing, het historisch-materialisme. zoo klaar als de dag bleek.

Wij verwijzen daarvoor naar de zooeven genoemde artikelen.

Het historisch-materialisme leidt uit de plaats, die de verschillende menschen en groepen van menschen, innemen in het productieproces, anders gezegd uit hun verschillend klassekarakter, hun maatschappelijk handelen af.

Het leert ons, dat het maatschappelijk-handelen gelijk is aan het maatschappelijk-zijn, dat het maatschappelijk-bewustzijn identiek is aan (overeenkomt met) het maatschappelijk zijn. Om een voorbeeld te noemen, dat een rentenier anders denkt en handelt, als maatschappelijk mensch, dan een fabrikant, en een arbeider uit een groot-industrieele werkplaats anders dan een, die in de klei van Friesland werkt. Dat een man als Mr. Troelstra, die door een gemoedsbeweging in een volksbeweging is gestapt, en die daarna nooit in de gelegenheid is geweest of den lust heeft gehad zich in de theorie van den proletarischen strijd in te werken, dus verder te leeren zien, dan zijn bekrompen nationale omgeving hem geleerd heeft, anders denkt dan b.v. iemand, die, ook uit de burgerij voortgekomen, het socialisme in de eerste plaats als *geheel* heeft bestudeerd.

En zoo is Mr. Troelstra dan nog altijd, net als in 1901, van meening, dat het historisch-materialisme, dat hij *nooit*, ook maar een enkelen keer, heeft toegepast, hetzij in een artikel, in een boek, in een redevoering, een soort van middeltje is om alles goed te theoretiseeren, wat hij in zijn politieke practijk voor nuttig blieft te verklaren.

En het eenige antwoord, dat hem hierop kan gegeven worde, is dit: Het historisch-materialisme, de proletarische maatschappij-beschouwing, is een wetenschappelijke methode, en als zoodanig is zij niet bestemd noch geschikt om als slavin te dienen voor uw parlementaire streekjes, uw parlementaire geknoei en gekonkel.

Zoodra gij, Troelstra, bewijzen geeft, dat gij ook maar een poging doet, om uw politieke practijk wetenschappelijk te rechtvaardigen, valt er met u over het historisch-materialisme te redeneeren. Zoolang gij slechts een gewone opportunist blijft, is dit onmogelijk.

v. R.

De taktiek der vakbeweging.

II.

In stede van haar invloed te doen gevoelen in de vakbeweging, zoo eindigden we ons vorig artikel, staat de S. D. A. P. bijna geheel onder haar invloed. De S. D. A. P. verloochent haar karakter als socialistische partij in het parlement zoozeer, dat ze daar de geheele taktiek der vakbeweging overneemt en den vollen eisch van 't socialisme laat vallen.

Dit veroorzaakt dat de vakbeweging voor den socialistischen strijd, voor de machtstrijd van de arbeidersklasse, van veel minder waarde wordt. De vakbeweging toch heeft voor den socialistischen strijd niet enkel deze waarde, dat ze binnen het raam der kapitalistische orde met het patronaat vecht en de «verelendung» der georganiseerden tegenhoudt en althans een meer of minder sterken invloed doet gevoelen op het lot der ongeorganiseerden. Haar groote waarde is ook, dat ze mede het aangewezen terrein is voor een vruchtdragende socialistische propaganda.

Juist in de vakbeweging leert de arbeider den klassenstrijd kennen. Daar gaat hij na korter of langer tijd inzien, dat zijn vakstrijd alleen niet voldoende is. Hij moet er langzamerhand tot de overtuiging komen, dat zijn toestand in 't algemeen genomen iets moge verbeteren, dat hij met zwaren en moeilijken strijd in staat is de levensomstandigheden zijner klassegenooten in overeenstemming te brengen met de meerdere behoeften, die deze zich scheppen, hij zal inzien, dat gaat met de vakbeweging niet. Eén van beiden zijn daarvan gewoonlijk het gevolg, of hij wendt zich hopeloos en moedeloos ook van de vakbeweging af, of hij wordt socialist en voert den geheelen strijd mede. En de zoo ontzettend vlottende bevolking onzer vakbonden legt in deze een onweerspreekbare getuigenis af. Onze vakbeweging leidt zijn leden niet op tot socialisten, durft in verkeerd begrepen zucht tot vergrooting van haar ledental den leden niet het inzicht te brengen in haar strijd, bang als ze is, door openlijk te erkennen dat de vakstrijd slechts een betrekkelijke verbetering kan bewerkstelligen, de toetreding van nieuwe leden te verhinderen.

De vakbeweging voedt zijn leden niet op in het socialisme. Elk socialist heeft in zijn vakbond tot taak zijn medearbeiders meerder inzicht, meerder klaarheid te brengen in den ganschen strijd der arbeidersklasse. Juist zij zijn het, die dikwijls door hun medearbeiders onbewust, doch instinctief worden geplaatst in de voorste rijen, omdat hun inzicht in den strijd beter is. Daarmee hebben ze ook tot taak, dat inzicht te brengen bij allen, die onder hun bereik komen.

Dat kan geschieden door mondelinge propaganda in fabrieken en werkplaatsen, dat moet ook geschieden door de schriftelijke propaganda. Dat is ook de taak van het vakblad. Daarom behoort de redacteur van het vakblad socialist te zijn. *Polak*, thans druk bezig de eischen voor een goed vakblad, in „De Vakbeweging" te bespreken, vergeet de hoofdzaak, dat is deze. Anders toch zal hij zijn eigen strijd niet kunnen begrijpen niet alleen, doch het vakblad zal voor een goed deel waardeloos zijn, waar 't den leden geen betere inzichten in eigen strijd, in eigen maatschappij brengt.

't Is natuurlijk volgens hem, ontzettend verschrikkelijk, als zoo'n redacteur spreekt over „loonbeweging", „contributie afdracht" en allerlei woorden gebruikt, die de spreektaal nu eenmaal een beteekenis geeft, die hij in zijn woordenboek niet vinden kan. Doch 't is bijzaak. Zijn lezers begrijpen hem. Hoofdzaak is of zijn artikelen het socialistisch inzicht dragen, of hij medewerkt aan de opvoeding der arbeidende klasse van zijn bedrijf.

Onze taak, de taak van ons, leden der S. D. P. in de vakbeweging, zal allereerst deze moeten zijn: het socialisme te verbreiden onder onze beroepsgenooten, hun inzicht te brengen in hun eigen strijd, overal met het gesproken woord, waar het kan ook met het geschreven woord. Dat slechts zal de vakbeweging kunnen terughouden van burgerlijk verval, dat slechts zal de wapenen leveren tegen 't anarchisme, dat thans weer welig tiert, nu zijn vernietiger, de sociaal-democratie in de S. D. A. P. de goede banen heeft verlaten, en de S. D. P. nog zwak is.

III.

Bij het ontstaan der vakcentrale ontstond als reactie op den voorafgaanden strijd tegen 't anarchisme, het groote gevaar van verburgerlijking eenerzijds en 't zich isoleeren van de geheele arbeidersklasse van ons land, het van zich vervreemden van groote deelen van 't proletariaat anderzijds. We wezen voor ruim twee jaren reeds daarop.

Deze gevaren is de vakbeweging niet ontkomen. Veelal werd de Diamantbewerkersbond den anderen vakbonden als voorbeeld gesteld. Het is echter — en we moeten dat in dit verband nog even herhalen — eenvoudig een dwaasheid, deze op één lijn te willen stellen met de overige vakbeweging. Een vakbond in één plaats — de leden werkzaam in een luxe-industrie — die een soort gildekarakter had verworven door de aanvoer van nieuwe arbeidskrachten te stuiten en daardoor voor zijn leden loonen heeft veroverd, die ze tot parvenu maken, zoo hun beenen niet al zeer sterk zijn, om de weelde te dragen, kan noch mag het voorbeeld voor de Ned. vakbeweging zijn, moet als een uitzondering worden beschouwd.

Trouwens, hoezeer deze bond zijn klassekarakter inboet — voor ons geen wonder, die weten, dat dit volkomen van de materieele positie der arbeiders afhankelijk is — bleek wel sterk uit een plaats gehad hebbend referendum voor *f* 1000.— steun uit de kas voor de Zweden. Slechts enkele stemmen had 't gescheeld, of het voorstel was verworpen geworden. En de A. N. D. B. had dan 't schoone voorbeeld van de Engelsche vakbeweging gevolgd, die weigerde 1000 pond voor ditzelfde doel uit te trekken.

De leden moeten daar nu maar eens over denken, schreef Polak in zijn vakblad naar aanleiding van dien uitslag. De redacteur had het zelve wel eens mogen doen en dan kunnen overwegen of zijn vakblad wel het zijne had gedaan, om den leden het socialistische inzicht te brengen, dat de eenige beschutting is tegen dezen achteruitgang, tegen dit verval.

Doch laat ons de A. N. D. B. de A. N. D. B. laten, al is haar invloed op de gansche vakbeweging in vele opzichten een ongunstige geweest.

We willen in de eerste plaats dan stilstaan bij het exclusief karakter dat 't N. V. V. heeft aangenomen, het geisoleerde standpunt, waarop dit lichaam thans staat. Dit weerspiegelt zich thans het duidelijkst in de strenge doorvoering van het principe: geen steun aan niet-aangeslotenen bij N. V. V.

De sociaal-democratie kan noch mag met dezen eisch accoord gaan. De S. D. A. P. heeft daartegen nimmer nog eenig verzet doen hooren, en deze taktiek eveneens zonder meer aanvaard. Onze partij zal daarmede moeten breken.

In de eerste plaats al, omdat in elk geval de sociaal-democratie de vrijheid moet behouden in bepaalde gevallen te steunen, waar het N. V. V. dit niet wenscht. Zij toch is de behartiger van de belangen van de geheele arbeidersklasse, niet slechts van het georganiseerde deel. En op den voorgrond staat voor haar, dat het overgroote deel der Nederlandsche arbeiders niet georganiseerd zal kunnen worden in vakbonden. De economische toestand van Nederland brengt mede, dat een groot deel der arbeiders zich uiterst moeilijk op vakgebied kan organiseeren en zoo ze een vakbond hebben deze

een kwijnend bestaan blijft voeren. Vele malen nog zullen groepen van arbeiders zich verzetten tegen hun kapitalistische uitbuiters, zonder dit te doen op de meest juiste wijze, talrijker malen nog zonder aangesloten te zijn bij het N. V. V. Eerste taak der sociaal-democratie is dus steeds die arbeiders dat juiste inzicht te brengen. Onzen moreelen steun hebben ze meestal reeds wanneer bij hen het besef ontwaakt, dat zij zich tegen hun uitbuiting hebben te verzetten; als zij zich tegen het kapitalisme verzetten. Zelfs al keuren we hun wijze van strijd af.

Wij sociaal-democraten, hebben te zorgen er dan te zijn, om dit ontwakend verzet in de juiste banen te leiden. Wij juist, moeten dan tot die arbeiders spreken, in den tijd dat hun geest het meest ontvankelijk is voor onze woorden en voor het begrip van 't socialisme. Zoo het kan moeten we toelating vragen tot hun vergaderingen, zoo dat niet kan, afzonderlijke vergaderingen beleggen waar we spreken over hun en onzen strijd. En ons woord zal weerklank vinden. C.

(Wordt vervolgd).

Dooddrukkende leugens.

Ieder, die wel eens onze vergaderingen bezoekt of 'n debat mee maakt, door een onzer gevoerd met de S. D. A. P., weet, dat de verslagen, die daaromtrent in *Het Volk* verschijnen, 't met de waarheid niet al te nauw nemen.

De waarheid daarvan is zelfs doorgedrongen tot het hooge Noorden. Een correspondent van de *N.-Winschoter Courant* schrijft:

Ik had het over het Woensdag-nummer van *Het Volk*. Daarin komt voor een verslag van een vergadering der S. D. P, (fractie Wijnkoop), gericht tegen de S. D. A. P. Nu wil dit verslag het doen voorkomen, alsof deze Amsterdamsche vergadering een fiasco is geweest. Niets toch is minder waar. Toevalligerwijze woonde ik haar bij, en als *Het Volk* deze vergadering «matig» bezocht noemde, dan bezit de verslaggever eenvoudig geen onderscheidingsvermogen. Ook meldt het verslag niet, dat eenige S. D. A. P.-ers zich onder het spreken van David Wijnkoop weinig hebbelijk gedroegen.

Ik heb in die vergadering ware dingen aan het adres van Troelstra en consorten gehoord. Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat ik daarom de S. D. P. aan mijn journalistiek en politiek hart wensch te drukken. Ik houd het noch met de S. D. A. P., noch met de S. D. P Maar waar is het, dat de sociaal-democratische pers, en vooral *Het Volk*, specnleert op misleiding harer lezers. Wat uit Troelstra-bron komt, is louter zaligheid. Daarnevens is niets heilig.

Het Volk zal alzoo weer een nieuwe taktiek moeten uitvinden, om ons dood te drukken. Deze begrijpt men zelfs op 't platteland.

Welke nu?

Onze taak.

Er schijnt in de S. D. A. P., te oordeelen naar het artikel van Troelstra „Partijeenheid", eenige ongerustheid te bestaan, dat *de Tribune* en de S. D. P. zouden trachten, propagandisten der S. D. A. P. tot het overgaan in de S. D. P. te bewegen.

Daarover kunnen wij hun, meen ik, gerust stellen. Zij, wien door de daden der S. D. A. P. nog niet de oogen geopend zijn, zij, die nog niet weten waar de eenige plaats is, om eerlijk en open voor het socialisme te kunnen strijden, zijn of politiek onnoozelen, of revisionisten, of „strebers die finantieel afhankelijk van de S. D. A. P. zijn", en voor al dezen is in de S. D. P. geen plaats.

Integendeel, wij kunnen tevreden zijn. Toen het terwille van Troelstra's doel, in de politiek samenwerking met links liberaal te zoeken, noodzakelijk werd het socialisme in zijn partij te muilbanden en daarom de strijdende socialisten uit de partij moesten worden verwijderd, toen was Troelstra wel verplicht, wilde hij niet een al te groot getal van leden verliezen, aan den schijn te voldoen; de in de partij blijvende socialisten een surrogaat van het vrije woord aan te bieden in den vorm van het Weekblad. Op kosten van de revisionisten kan dus in de oude partij „zij het ook met de noodige reserve", die volgens de leiders het partijbelang eischt, toch eens in de week eenige propaganda voor het marxistisch socialisme gevoerd worden.

Wel zullen er in de S. D. A. P. zijn, die zelfs het Weekblad een doorn in het oog is, maar Troelstra weet heel goed, dat het gevaarlijk zou zijn nu reeds een einde aan het bestaan ervan te maken, te meer daar het *op de daden* der kamerfractie niet de minste invloed zal uitoefenen.

Niet uit de S. D. A. P. dus moeten wij versterking voor onze partij verwachten. Dat terrein is vrijwel afgevischt.

Onze taak als leden der S. D. P. is in de eerste plaats, als een muur staande om *de Tribune*, ons blad zoo krachtig mogelijk te steunen, er propaganda voor te maken. Op de werkplaatsen, in de schafttijden, als de gelegenheid gunstig is, stukjes er uit voor te lezen, aan arbeiders die iets voelen voor den strijd telkens een nummer op proef te geven; en onze krachten vooral te wijden aan de jongeren onder de arbeiders; onder hen die wel revolutionair voelen, maar juist daarom niet tot de S. D. A. P. wilden toetreden. En zoo trachten al wat door de S. D. A. P. is bedorven, weer te herstellen. Hoe vreeselijk ook volgens ons het fiasco der „S. D. A. P. onder Troelstra's leiding" voor het socialisme is, toch kunnen wij „leden der S D. P." ondanks het moeilijk jaar achter ons tevreden en gelukkig zijn, want wij hebben de vaste zekerheid te werken in de richting die voor de overwinning van het socialisme noodzakelijk is.

Wij voelen ons gelukkig, omdat wij niet langer *Het Volk* behoeven te beschouwen als ons partijorgaan, gelukkig, omdat wij niet langer mede verantwoordelijk zijn voor het bedrog en de leugen die elken dag in dat blad den arbeiders als socialisme wordt voorgezet. Wij hebben weer het gelukkig gevoel, dat ook in de eerste jaren van haar bestaan de leden der S. D. A. P. bezielden; werkzaam te zijn door middel van de pers en de propaganda, werkzaam te zijn aan de ontwikkeling van het socialistisch denken en de soc. wetenschap. Deze grootsche taak zoo jammerlijk door de leiders der S. D. A. P. en *Het Volk* in den steek gelaten, door de S. D. P. en *de Tribune* weer krachtig opgevat.

Een snelle groei kunnen wij niet verwachten, maar de overtuiging van de juistheid van onze tactiek zal ons door de moeilijke jaren heen helpen. Wel zal de S. D. A. P. ons nog lang in ledental en afdeelingen overtreffen.

Wel zal *Het Volk* misschien omdat het zoo volkomen voldoet aan de intellectueele eischen van het in Nederland zoo talrijk kleinburgelijk publiek in abonnenten tal groeien, maar de strijd voor de bevrijding der arbeidersklasse uit de ellende van het kapitalisme is op ons leden der S. D. P. overgegaan.

Het zwaarste jaar ligt achter ons, de vaste overtuiging dat ook in Nederland het socialisme zal winnen, geeft ons de zekerheid dat de S. D. P. in 1910 vooruit zal gaan. W. F.

Inktkoelies.

De bourgeoisie heeft alle tot dusver eerwaardige en met vromen eerbied beschouwde werkzaamheden van haar heiligen schijn ontdaan. Zij heeft den geneesheer, den jurist, den paap, den poëet, den man der wetenschap in haar betaalde loonarbeiders veranderd. COMM. MAN.

De waarheid van deze woorden uit het Communistisch Manifest, die bourgeoisie en intellectueelen om strijd loochenen, heeft dezer dagen, blijkens een bericht in de kranten, weer eens een man van de pen, in dienst van de bourgeoisie, ondervonden.

Mr. van Gilse, de hoofdredacteur van de *N. Arnhemsche Courant*, een vrijzinnig-democratisch orgaan, is op staanden voet tot ontslagneming gedwongen, niettegenstaande hij contractueel opnieuw voor 5 jaar met de hoofdredactie was belast, omdat hij ruzie had gekregen met de bourgeois, die eigenaar zijn van die courant.

De reden? Mr. van Gilse had geweigerd een ingezonden stuk niet te plaatsen, waarin kritiek werd geoefend op de financieele knoeierijen der Arnhemsche bourgeoisie en — hij werd den heeren op den duur lastig door zijn politieke houding.

Redenen genoeg om hem, ondanks contracten enz., als den eersten den besten arbeider aan den dijk te zetten.

Maar de bourgeoisie en met haar de intellectueelen zullen niettemin blijven bazelen over de geestelijke vrijheid, die de inktkoelies der bourgeoisie, die hare bladen vullen, genieten. Een vrijheid, die bestaat, zoolang zij schrijven, wat hun geldgevers wenschen.

Het is goed, dat zulke feiten van tijd tot tijd weer voorkomen, ten einde de waarheid omtrent het karakter der burgerlijke pers ook aan den meest verblinde duidelijk te maken.

Want de heerschappij der bourgeoisie berust er op, dat de groote massa der uitgebuiten nog steeds niet weet, dat alle intellectueele dienaren der bourgeoisie haar loonarbeiders zijn, die moeten schrijven, wat zij wil. V. R.

AFD. ROTTERDAM.

HUISHOUDELIJKE VERGADERING op Dinsdag 4 Januari a.s. te half negen n.m. precies in lokaal Baan. Aller opkomst dringend gewenscht!

AFD. ROTTERDAM.

CURSUSVERGADERINGEN op Donderdag 6 en Dinsdag 18 Januari a.s. ten half negen n.m in lokaal Baan. Onderwerp: Het Historisch-Materialisme. Spreker: Dr. H. Gorter. Toegangsprijs voor beide avonden 10 cents. Debat vrij.

Brieven aan Twentsche Arbeiders.

III.

De nieuwste gegevens der statistiek en de feiten uit den ekonomischen en politieken strijd der arbeidende klasse leeren duidelijk dat de klassentegenstellingen tusschen bezitters en niet bezitters scherper worden.

Ik zal de voornaamste bewijzen hier nog eens herhalen:

Waar kort geleden nog slechts een 60 proletariërs stonden tegenover een 40 bezittenden, staan er nu reeds 75 tegenover 25. Dit in zich zelf is een buitengewone verscherping der verhoudingen.

Waar kort geleden, voor 25 jaar, het kleinbedrijf nog over de helft van alle arbeiders aan 't werk had, heeft het nu nog slechts minder dan een derde; het grootbedrijf, dat toen een vierde van alle arbeiders had, heeft nu bijna de helft. De arbeiders komen dus niet alleen in de maatschappij maar ook in de fabriek met honderden en duizenden tegenover enkelen te staan. Ook dat is een veel vijandiger, veel scherper verhouding dan toen zij over een menigte kleine bedrijven waren verdeeld.

De ongeschoolde arbeid neemt toe: Zij steeg in Duitschland van 32 tot 38 per honderd mannen, van 45 tot 51 per honderd vrouwen. De geschoolde arbeid verminderde met dezelfde verschillen. Wie, die den ekonomischen strijd kent, zal durven beweren dat dit niet een zeer groote verscherping der tegenstellingen beteekent?

De loonen waren (wat hun koopkracht betreft) volgens de nieuwste Amerikaansche statistieken in 1907 (vóór de crisis) slechts 1½ cent op elken gulden hooger dan in 1890. Volgens de nieuwste Engelsche statistieken stonden zij ook jaren lang zoo goed als stil. De vakvereenigingen wisten of een uiterst langzame stijging van het loon in vergelijking met de stijging der levensmiddelen prijzen te krijgen of moesten zich met de handhaving van den ouden toestand vergenoegen. De stijging der prijzen door belastingen, invoerrechten, trusts, etc. was zóó groot, dat men in Engeland en Amerika al blij was niet achteruit te gaan. Hoe moet het lot der niet-georganiseerden dan wel zijn, die voor het grootste deel weerloos aan de uitbuiting van ondernemers en Staat zijn overgegeven? Zouden wij bij hen in de laatste jaren in Engeland, Amerika (en ook in Duitschland, waar de belastingen zoo enorm stegen) niet mogen spreken van een absoluten achteruitgang? De statistiek bemoeit zich met hen te nauwernood, maar het verstand zegt dat hun toestand erger moet geworden zijn. En zij zijn de massa! De georganiseerden zijn bij hen vergeleken altijd nog maar weinigen.

De vakvereenigingen wisten den arbeidstijd, soms zeer sterk, te verkorten. Maar, behalve dat de intensiteit, de vlugheid en de spanning van den arbeid dikwijls even sterk steeg, waarvan men bij u in Twente weet mee te praten, — ook deze verbetering vonden bijna alleen de georganiseerden. De groote massa kan wat den arbeidstijd betreft slechts door de wet worden geholpen. En de wetgeving staat op dit punt in alle landen sinds bijna 20 jaren bijna stil!

Dus zoowel in loon als in arbeidstijd geen verzachting der tegenstellingen, maar een verscherping voor de groote massa.

De vrouwenarbeid nam toe in Duitschland in 10 jaar met 57,5 per honderd, die van de gehuwde vrouw zelfs met 67 per honderd.

De kinderarbeid in 12 jaar met 29 per honderd, terwijl de bevolking slechts met 19 per honderd toenam.

En al het voor den staat beschikbare geld verdween al meer en meer in den afgrond van het militarisme. Voor het beetje sociale verzekering, dat nog kwam in de laatste tien à twintig jaren, moest de arbeidersklasse van haar in koopkracht niet stijgend of zinkend loon premie betalen zoo goed als overal. Staatsgeld is niet te krijgen, waar de begrooting van oorlog in tien jaar dikwijls met meer dan 50 per honderd steeg.

Wij zwijgen van sterfte, ziekte, woningtoestand, werkeloosheid, omdat uitgebreide statistieken over geheele landen daarover nog niet bestaan. Maar deze hoofdpunten: loon, arbeidstijd, wetgeving en militarisme zijn genoeg. Zij wijzen alle op verscherping der tegenstelling tusschen arbeid en kapitaal.

En zij doen dit vooral wanneer men er bij bedenkt dat het aantal van hen die onderdrukt worden en uit wier arbeid men den rijkdom der weinigen en de schepen en wapens voor het militarisme haalt, dat hun aantal aldoor en snel toeneemt, en dat hun arbeid immer geconcentreerder wordt. Dit vergete

men trouwens nooit als men over klassetegenstellingen spreekt.

Welnu, de politiek van de arbeidende klasse moet berusten, niet waar, op de wezenlijke verhoudingen. De politieke strijd, de strijd om de politieke macht is het gevolg van, of de afspiegeling van, of de openbaring en uitvoering van de ekonomische verhoudingen. De tegenstellingen, de tegenstrijdigheid van belangen die *hier* bestaan, komen *daar*, in de politiek (zooals trouwens ook in den strijd der vakvereeniging) tot uiting.

Wordt dus de tegenstelling tusschen kapitaal en arbeid in de werkelijkheid, door toename van het proletariaat, militarisme etc. scherper, dan moet de uiting daarvan in de politiek, in de Gemeenteraden en de Kamer ook scherper worden.

En elke poging om die tegenstellingen daar, in de politiek, in de Kamer etc. te verzachten, moet noodzakelijk of bedrog, of vergeefsch en teleurstellend zijn, want geen afgevaardigde, of kamerfractie, of politieke partij kan anders doen dan openbaring en gevolg geven aan de verhoudingen die in de maatschappij bestaan. Geen is zoo knap of zoo listig of zoo welsprekend en overtuigend dat hij of zij iets meer kan doen dan dit.

Derhalve: omdat de klassetegenstellingen zich verscherpen, is de poging of de wil van Troelstra en van de S. D. A. P. om op het punt van militarisme, kiesrecht, staatspensioen toegefelijk en verzachtend te zijn, van te voren al veroordeeld. Die pogingen berusten op de meening, dat personen of lichamen iets kunnen doen tegen de wezenlijke verhoudingen in of buiten je om. Als die pogingen geen bedrog zijn, ze zijn zeker tevergeefsch en zullen zeker tot teleurstelling voeren.

H. G.

Parlementaire Kroniek.

Twee punten vragen nog onze aandacht tot besluit van onze beschouwing over de begrootingsdebatten: het militairisme en het onderwijs. Bij beide onderwerpen bleek weer duidelijk, hoe het geplukhaar over ideologische strijdvragen de burgerlijke partijen van links en rechts niet belet om den buit binnen te halen, maar bleek tevens het fiasco van de revisionistische taktiek, in zoover deze bedoelt voor het proletariaat eenig voordeel te verkrijgen.

Het liberaal-vrijzinnigdemokratische ministerie-de Meester dreef de militaire uitgaven op, en minister Staal stuurde aan op verhooging van het contingent en verlenging van den diensttijd. Het klerikale ministerie van thans doet niet anders.

De kerkelijk-konservatieve minister van Oorlog wil vermindering van het aantal herhalingsoefeningen, maar verlenging van den eersten oefentijd. De liberale demokraat Thomson wil den eersten oefentijd verkorten, maar het aantal herhalingsoefeningen zoo mogelijk nog uitbreiden.

Onder het vrijzinnige ministerie diende de heer Talma een motie in tot bezuiniging op de militaire uitgaven, want „het volk was niet gerust". De natie bleek plotseling gerust gesteld toen de heer Talma achter de groene tafel plaats nam; maar thans vond diezelfde onrust een schuilplaats in het vrijzinnige gemoed van den heer Marchant.

Het is in één woord een burleske komedie-vertooning, waarbij de spelers zoo nu en dan de rollen omwisselen, opdat niet te zeer in de gaten zal loopen, dat ze samen maar steeds 't zelfde spelletje spelen. Toch behoort het militairisme tot de zaken, waarin de revisionisten „practisch aan den kant van de linkerzijde komen te staan", — getuige de nacht van Staal, en Troelstra's herhaaldelijk in het publiek verkondigde bereidverklaring om voor een liberale oorlogsbegrooting te stemmen.

* * *

Ook het onderwijs werd door Troelstra in zijn rede bij de Algemeene beschouwingen genoemd als een band die de partijen ter linkerzijde — de S. D. A. P. inbegrepen — bijeenhoudt. Zien wij wat er van is terecht gekomen.

Bij de discussie over de oprichting van een vakschool te Waalwijk bleek de heer Bos de voorkeur te geven aan een particuliere school boven een openbare. Ter Laan verweet hem, dat hij «hoe langer hoe meer gaat staan op het standpunt van de rechtsche partijen». Bij de stemming gingen alle liberalen en vrijzinnig-democraten met den heer Bos mee.

In een uitvoerige rede zette daarna de heer Bos zijn onderwijs-politiek uiteen. Zijn conclusie was, dat de taak van de openbare school moet zijn, naast het aangeven van een norm voor het onderwijs, «het waarborgen van de gewetensvrijheid van minderheden». De openbare school is dus bestemd voor *minderheden* Terecht trok minister Heemskerk daaruit deze conclusie:

«Wij naderen meer en meer den tijd, dat de openbare school wordt aanvulling en de bijzondere school regel .... en het blijkt uit de debatten, dat, indien dit gebeurt, daartegen al minder en minder bezwaren zullen rijzen».

Voor enkele jaren durfden de meeste vrijzinnigen nog niet openlijk den heer Bos bijvallen; verleden jaar zag men al een kleine toenadering; en thans kwam de liberale heer Roodhuizen met het door den heer Bos gesprokene zijn «volle instemming» betuigen.

Terwijl aldus de liberalen den weg bereidden, volgde de stormloop op de openbare school uit het kerkelijke kamp. Voorwendsel was het optreden van eenige Twentsche onderwijzers, die hadden meegewerkt aan een feestje voor kinderen, die door hun ouders niet naar een koninginnefeest waren gestuurd. Minister Heemskerk verklaarde dat dit in strijd was met den «ambtsplicht» der onderwijzers, en toonde zich allesbehalve ongeneigd om gehoor te geven aan het advies van den katholieken «democraat» van Wijnbergen, die dergelijke onderwijzers wil ontslaan en die bovendien candidaten naar onderwijzersbetrekkingen wil laten ondervragen naar hun politieke gevoelens. Voor den vorm liet de vrijzinnig-democraat Ketelaar nog een zwak protest hooren. Voor den vorm. Daarmee bedoelen wij niet een oordeel uit te spreken over zijn *persoonlijke* eerlijkheid, maar over de politieke onbetrouwbaarheid van de burgerlijk-demokratische partijen. Want in den Haagschen Gemeenteraad was voor enkele weken 's heeren Ketelaars partijleider professor Treub de aanvoerder van een gelijke campagne.

Met zulke feiten voor oogen kan wel niet ontkend worden, dat onder den schijn van fellen partijstrijd — die natuurlijk ook in werkelijke maatschappelijke verschillen zijn grond vindt — de geheele bourgeoisie meer en meer het onderwijs gaat gebruiken als een bolwerk tegen de macht van het proletariaat. Daarom is het voor de machtsvorming van de arbeidersklasse thans meer dan ooit noodig, onverzwakt te strijden voor de openbare school, zonder eenige concessie aan het bijzondere onderwijs, waarbij wij wel niet eens behoeven te spreken van zoo vergaande concessies, als waartoe de Groninger motie de S. D A. P. moet voeren.

En ook zijn al deze feiten weer even zoovele bewijzen hoe verderfelijk het is, wanneer men de arbeiders vertrouwen doet stellen in liberalen of vrijzinnig-demokraten en zoodoende hen afhoudt van den onverzoenlijken strijd tegen deze gevaarlijkste elementen der bourgeoisie.

B. C.

Van de Afdeelingen.

Leiden. De vergadering waar Wijnkoop sprak over Liberaal, Clericaal en Algemeen Kiesrecht, was door een 80-tal personen bezocht, bij wie de voortreffelijke rede meer dan gewoon insloeg. *De Tribune* won twee abonné's.

Den dag daarop had Gorter gelegenheid tot een woord van socialistische propaganda voor 1200 hoorders op het feest van De stem des Volks.

Den Haag. Vrijdagavond debatteerde de Visser tegen Troelstra over de Staatsbegrooting. Door voortdurend getier van een deel der vergadering en herhaalde interrupties van den voorzitter en van Mr. Troelstra werd den debater het spreken bemoeilijkt, terwijl hem ten slotte formeel het woord werd ontnomen. Na afloop gaf zich een der aanwezigen als lid van onze afd. op.

Delft. J.l. Dinsdagavond sprak Mr. P. J. Troelstra voor de Afd. der S. D. A. P. over „De Politieke Toestand en de Arbeiders." De rede liep in hoofdzaak over de „doode" Antithese en de lintjeskwestie. L. de Visser uit den Haag debatteerde voor onze afd.

In zijn repliek bleek Troelstra de Kamerdebatten, de Politieke Toestand, enz. geheel vergeten te hebben, om in plaats daarvan, aan de verg. de Deventer scheuring uiteen te zetten en aan de Visser de grofste beleedigingen toe te voegen. Het ging zóó ver, dat de voorzitter aan Troelstra moest verzoeken, dergelijke uitdrukkingen achterwege te laten, waarop deze woedend het podium verliet en zijn repliek niet wilde beëindigen. De dooddruktaktiek bleek hier een ontzettende mislukking. De vergadering was zeer opgewonden.

De afdeeling vergaderde Zaterdag 25 Dec. tot het samenstellen van 't bestuur, dat als volgt samengesteld is: P. J. Krijgsman, voorzitter; J. L. v. d. Giessen secretaris, Westerstraat 28; J. van Hoepen, penningmeester.

Rotterdam. Op 25 December sprak Mr. Mendels voor de S. D. A. P. alhier over „Vrede op Aarde".

In het debat stelde Wijnkoop op zeer duidelijke wijze tegenover de mooie *theorie* van den spreker de leelijke *practijk* van diens partij in het licht.

Dat men W. van het begin af aan het spreken onmogelijk trachtte te maken, behoeft niet gezegd: de vergadering bestond louter uit S. D. A. P'ers!

Almelo. Hier is een afdeeling opgericht, met aanvankelijk 5 leden.

Nu nog in Hengelo, en onze partij heeft voorgoed vasten voet gekregen in Twenthe. Partijgenooten, laat dit voor ons een aansporing zijn, om met alle kracht te werken aan de groei onzer partij.

Amsterdam. De vergadering in het Paleis voor Volksvlijt, waar Troelstra zijn Kerstrede hield, was voor de S D. P. niet onvruchtbaar. Hoewel zoo nu en dan door het rumoer belet, was Wijnkoop toch in staat ons inzicht aan enkele duidelijke voorbeelden te illustreeren.

Troelstra's antwoord was onbeteekenend, daar 't op de feiten niet inging. 't Was de eerste groote vergadering in Amsterdam, waar de wil bij een aanmerkelijk deel der door de S. D. A. P. opgeroepenen voorzat, om naar ons te luisteren, zoo nu en dan zelfs zijn instemming betuigende.

Onze begrootingsvergadering in Handw. Vriendenkring was goed bezocht, debat werd niet gevoerd.

Korrespondentie.

Red. *Het Volk*. Dank voor toezending.

N. te R. Er waren geen colportagenummers meer voorhanden. Aanvragen moeten uiterlijk Donderdagavond in ons bezit zijn.

Aan alle colporteurs der afd. in het volgend nummer verantwoording der afrekeningen over dit kwartaal.

Ingezonden.

„Een kat, een kat."

Aan pg. v. R.

Als ik van de *betekenis* (de politieke, bedoelt ge toch?) van Troelstra's optreden niets heb begrepen,.... wel, dan hebt gij er óók niets van begrepen, want met hetgeen gij dáarover hebt geschreven, ben ik het volmaakt eens! Trouwens ik heb de *modus quo*, zoowel als het feit van dat optreden onmiddellik uit ons debat geschakeld.

In dienst van het liberalisme, zegt ge, dat Troelstra's optreden stond? Ongetwijfeld was dat het geval: niet doordàt hij Kuyper aanviel, zelfs niet door de wijze, waarop hij zijn standpunt verdedigde, maar door dat standpunt zelf, dat het standpunt was van de partij, welke hij vertegenwoordigde. Want niet alleen Troelstra's optreden, maar de aktie van de gehele S. D. A. P. *van Leeuwenburg tot Roland Holst* draagt *sinds de partij te Deventer ter verdediging van haar opportunistiese taktiek ten slotte de demokratie zelve verzaakte*, het brandmerk van *in wezen* te staan in dienst van liberalisme en klerikalisme beide, *in dienst van de kapitalistische klasse*.

Nu weet ik wel, dat ik U dat niet behoef te zeggen, want gij behoort tot die leden onzer partij, die de volle konsekwentie hiervan aanvaarden, maar daarom bejammer ik het des te meer, dat gij u, door de vele persoonlike aanvallen waaraan ook gij voortdurend blootstaat, nu en dan laat verleiden, dezelfde m. i. verkeerde taktiek op onze tegenstanders toe te passen.

Ik zal u dan ook niet volgen in uw ontleding van de roerselen van Troelstra's gemoed, maar alleen opmerken, dat ik sprak van „*corruptie*", en gìj spreekt van „*demagogie*", en dat ik de laatste „zonde" wel ten sterkste afkeur (bovenal in degenen, die zich làten bedemagogen!), maar dat toch het woordje „demagoog", zij het ook van de meest kernachtige bijvoegelike naamwoorden voorzien, voor mijn oor een heel andere klank heeft dan „corruptie", ook al wordt met dat laatste nu juist niet het rechtstreeks spekken van *eigen* beurs bedoeld.

Ten slotte nog een opmerking omtrent de overweging, die gij voorop hebt menen te moeten plaatsen: het gewichtige feit n.l. dat „*Het Volk*" mijn stukje met instemming zou hebben overgenomen. Met instemming? Daar heb ik niets van gelezen. En mijn „stukje"? Het leek er niet veel op!

Maar ook al zou dat wèl het geval geweest zijn, dan verklaar ik éens en voor al, dat ik mij nòch door de bestrijding, nòch door de instemming van wie ook, zal laten weerhouden, kritiek uit te oefenen, waar ik dat noodzakelik acht, *en een kat een kat te noemen*.

En daar gij dit laatste principe blijkbaar ook zijt toegedaan, ben ik er zeker van, dat ons, ondanks deze schermutseling, een gezonde grondslag overblijft voor vruchtbare samenwerking in dienst van *onze* geest en *onze* waarheid.

Uw pg.

Helmond, 19-12-'09. G. [illegible]

Advertentiën

S. D. P. Afd. AMSTERDAM.

CURSUSVERGADERING, Vrijdag 7 Januari in de Geelvinck te 8½ uur. Spreker D. J. Wijnkoop. Onderwerp: De Fransche Revolutie. Introductie welkom.

CURSUS

op Donderdag, 13, 20, 27 Januari en 3 Februari te 8½ uur in Plancius tegenover Artis. Onderwerp: Het soc. dem. program. Spreker: H. Gorter.

Toegangskaarten voor den geheelen cursus 25 cent. Verkrijgbaar bij de administratie en elken Vrijdagavond in d'Geelvinck.

Heden verschijnt:

DE JEUGD VAN EEN FABRIEKSARBEIDSTER.

Voorwoord **August Bebel** Vertaling **J. R. Wesselink van Rossum. 80 bladz. f 0.10;** fr. p. p. **f 0.15.** 1—9 ex. à f 0.10 p. ex. fr.; 10—24 ex. à f 0.18 p. ex. fr.; 25 en meer f 0,07 p. ex. fr. Uitsluitend na postwissel. Een prachtig propagandaboekje door subsidie tegen spotprijs.

ROTTERDAM, Uitg. Mij v/h H. A. WAKKER & Co.

Abonneert U op

DE NIEUWE TIJD

Sociaaldemokratisch Maandschrift

ONDER REDACTIE VAN

F. VAN DER GOES, H. GORTER, HERM. HEIJERMANS JR., HENRIETTE ROLAND HOLST, J. SAKS EN F. M. WIBAUT.

Met Januari 1910 verschijnt No. 1 van den 15n jaargang; prijs per kwartaal *f* 1.50 (voor arbeiders *f* 1.—). Proefnummers van het Januarinummer gratis verkrijgbaar.

Amsterdam — J. A. FORTUYN — Kerkstraat 31.